

SBÍRKA ZÁKONŮ

POLSKÉ REPUBLIKY

Varšava, 17. listopadu 2022

Bod 2339

ZÁKON

ze dne 6. října 2022,

**kterým se mění některé zákony s cílem zabránit
lichvě^{1),2)}**

Článek 1. Zákon ze dne 23. dubna 1964 – občanský zákoník (Sbírka zákonů 2022, body 1360 a 2337) se mění takto:

- 1) za článek 720 se vkládají nové články 720¹–720⁵, které znějí:

„Článek 720¹. § 1. Ustanovení čl. 720 odst. 1 nevylučuje právo věřitele v hotovosti požadovat od dlužníka úroky a jiné než úrokové náklady s výhradou následujících ustanovení.

§ 2. Jiné než úrokové náklady související s uzavřením smlouvy o hotovostním úvěru se považují za náklady vyplývající z této smlouvy nebo jiné smlouvy nebo z jakékoli jiné právní transakce:

- 1) marže, provize nebo poplatky související s přípravou úvěrové smlouvy, poskytnutím úvěru nebo nakládáním s ním, případně náklady podobné povahy,
- 2) poplatky související s odkladem data splacení úvěru, jeho opožděným splacením nebo náklady podobné povahy,
- 3) náklady na doplňkové služby, zejména náklady na pojištění, náklady spojené se zřízením zajištění úvěru, náklady na získání informací o dlužníkovi, pokud jsou tyto náklady nezbytné pro uzavření smlouvy

— s výjimkou notářských poplatků a veřejnoprávních příspěvků, které jsou strany povinny platit v souvislosti s uzavřením smlouvy.

§ 3. Je-li při uzavření smlouvy věřitel zastupován zástupcem nebo jinou osobou, jejímž prostřednictvím poskytovatel úvěru uzavře smlouvu nebo kterou plní svou povinnost, zahrnují jiné než úrokové náklady spojené s uzavřením úvěrové smlouvy také odměnu zástupce nebo této osoby za předpokladu, že ji hradí dlužník.

¹)Zákon mění tyto zákony: zákon ze dne 23. dubna 1964 – občanský zákoník, zákon ze dne 17. listopadu 1964 – občanský soudní řád, zákon ze dne 6. června 1997 – trestní zákoník, zákon ze dne 29. srpna 1997 o bankovníctví, zákon ze dne 21. července 2006 o dohledu nad finančním trhem, zákon ze dne 5. listopadu 2009 o družstevních záložnách, zákon ze dne 12. května 2011 o spotřebitelském úvěru, zákon ze dne 23. října 2014 o reverzních hypotečních úvěrech a zákon ze dne 23. března 2017 o hypotékách a dohledu nad zprostředkovateli hypoték.

²)Tento zákon byl oznámen Evropské komisi dne 27. prosince 2021 pod číslem 2021/900/PL podle § 4 nařízení Rady ministrů ze dne 23. prosince 2002 o způsobu fungování národního systému oznamování norem a právních aktů (Sbírka zákonů, bod 2039, a z roku 2004, bod 597), kterým se provádí ustanovení směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/1535 ze dne 9. září 2015 o postupu při poskytování informací v oblasti technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti (kodifikované znění) (Úř. věst. L 241, 17.9.2015, s. 1).

Článek 720₂. § 1. Není-li ve zvláštních ustanoveních stanoveno jinak, nesmí celkové jiné než úrokové náklady ve smlouvě o hotovostním úvěru uzavřené s fyzickou osobou, která přímo nesouvisí s její podnikatelskou nebo profesní činností, překročit maximální částku jiných než úrokových nákladů uvedenou ve vzorci:

$$MKP = K \times n/R \times 20 \%$$

pokud se jednotlivými symboly rozumí:

MKP – maximální výše neúrokových nákladů,

K – celková výše úvěru, chápaná jako součet všech peněžních prostředků bez spolufinancovaných nákladů úvěru, které věřitel poskytne dlužníkovi na základě smlouvy,

n – doba splácení vyjádřená ve dnech ode dne poskytnutí úvěru,

R – počet dní v roce.

§ 2. Jiné než úrokové náklady uvedené v odstavci 1 nesmí překročit 25 % celkové částky úvěru po celou dobu splácení úvěru.

§ 3. Pokud náklady nesouvisející s úroky převyšují maximální výši neúročených nákladů, jak je stanoveno v odstavcích 1 nebo 2, neúročené náklady jsou splatné až do maximální výše.

§ 4. Smluvní podmínky nemohou vyloučit nebo omezit ustanovení o maximální výši neúročených nákladů, a to ani v případě, že je zvoleno zahraniční právo. V tomto případě se použijí ustanovení zákona.

Článek 720₃. § 1. Pokud se v souvislosti s uzavřením smlouvy uvedené v článku 720₂ § 1 dlužník zaváže poskytnout záruku na splacení úvěru, je závazek stanoven ve smlouvě. V takovém případě se v dohodě uvede způsob zajištění a případně majetek nebo právo, které jsou předmětem zajištění, a jeho hodnota nebo částka zajištění stanovená jinak.

§ 2. Právní úkon vyžadující poskytnutí jistoty v rozporu s odstavcem 1 je neplatný.

§ 3. Součet zajištění pohledávek podle smlouvy uvedené v článku 720₂ § 1 nesmí překročit částku úvěru plus maximální úroky vypočítané přímo z této částky za období, na které byl úvěr poskytnut, maximální úroky z prodlení vypočtené z výše úvěru po dobu až 6 měsíců a maximální částku jiných než úrokových nákladů, není-li v konkrétním ustanovení stanoveno jinak.

§ 4. Odstavce 1 až 3 se nevztahují na zajištění ve formě hypotéky nebo registrované zástavy.

Článek 720₄. Před uzavřením smlouvy uvedené v článku 720₂ § 1 informuje věřitel dlužníka jednoznačným a srozumitelným způsobem o celkových neúročených nákladech, výši úroků a výši úroků, které musí zaplatit v souvislosti s uzavřením smlouvy.

Článek 720₅. § 1. Pokud je úvěr uvedený v článku 720₂ § 1 splacen před uplynutím lhůty stanovené ve smlouvě, nelze požadovat úroky za zbývající období až do konce období, na které byl úvěr poskytnut podle smlouvy.

§ 2. Pokud je úvěr uvedený v článku 720₂ § 1 splacen před uplynutím lhůty stanovené ve smlouvě, sníží se vzniklé jiné než úrokové náklady o náklady, které se vztahují k období, o které byla doba trvání smlouvy zkrácena, a to i v případě, že dlužník tyto náklady před splacením vynaložil.“;

2) za článek 724 se vkládá nový článek 724₁, který zní:

„Článek 724₁. § 1. Ustanovení článků 720₁–720₅ se použijí na smlouvy, které nejsou upraveny jinými ustanoveními, podle nichž je peněžní částka převedena na fyzickou osobu, která je povinna ji splatit, přičemž přímo nesouvisí s její podnikatelskou nebo profesní činností.

§ 2. Ustanovení článků 720₁–720₅ se použijí rovněž na smlouvy, které nejsou upraveny jinými ustanoveními a které se týkají převodu dluhů nebo jiných vlastnických práv na fyzickou osobu za úplatu, jejichž hodnota byla určena peněžní částkou s povinností k úhradě, pokud tyto smlouvy nesouvisejí s podnikatelskou nebo profesní činností této osoby. V takovém případě se celkovou hodnotou úvěru rozumí hodnota těchto pohledávek nebo práv ke dni přijetí nařízení.“.

Článek 2. Zákon ze dne 17. listopadu 1964 – občanský soudní řád (Sbírka zákonů z roku 2021, bod 1805, ve znění pozdějších předpisů³⁾), se mění takto:

1) v článku 777:

a) v § 2 se doplňuje nová věta, která zní:

„V takovém případě se v notářském zápisu uvede právní vztah, ve vztahu k němuž se dlužník domáhá výkonu rozhodnutí, datum vzniku závazku dlužníka, jeho obsah a v případě závazků vyplývajících ze vzájemných smluv také prospěch věřitele spolu s datem jejího splnění.“,

b) za § 2 se vkládá nový § 21, který zní:

„§ 21. Je-li prohlášení o návrhu na výkon rozhodnutí učiněno za účelem zajištění pohledávek vyplývajících úvěrové smlouvy, která byla uzavřena fyzickou osobou a která přímo nesouvisí s její podnikatelskou nebo profesní činností, nebo z uzavření jiné smlouvy, na kterou se vztahují ustanovení o úvěru, touto osobou nesmí peněžní částka, na kterou se dlužník podrobuje výkonu rozhodnutí, překročit částku úvěru plus maximální úroky vypočítané přímo z této částky za období, na které byl úvěr poskytnut, maximální úroky z prodlení vypočtené z částky úvěru za dobu až 6 měsíců a maximální výši jiných než úrokových nákladů podle článku 720¹ zákona ze dne 23. dubna 1964, občanský zákoník.“;

2) v článku 781 se za § 13 vkládá nový § 14, který zní:

„§ 14. K návrhu na vydání exekučního titulu podle čl. 777 odst. 1 bodů 4-6 nebo § 2 v souvislosti s poskytnutím hotovostního úvěru uzavřeného s fyzickou osobou, který přímo nesouvisí s podnikáním nebo profesní činností této osoby, by měl být připojen doklad potvrzující vydání předmětu úvěru dlužníkovi nebo jím určené osobě.“.

Článek 3. V zákoně ze dne 6. června 1997 – trestní zákoník (Sbírka zákonů z roku 2022, body 1138, 1726 a 1855) se v článku 115 doplňuje nový § 25, který zní:

„§ 25. Jinými náklady, než jsou úroky, se rozumí:

- 1) marže, provize nebo poplatky související s přípravou dohody, z níž jsou poskytovány výsledky peněžitých dávek, nebo dohody související s poskytnutím takové výhody nebo s nakládáním s takovými dohodami nebo jinými takovými náklady,
- 2) poplatky související s odložením data vrácení poskytnuté peněžité dávky, jejím opožděným vrácením nebo jinými takovými náklady,
- 3) náklady na doplňkové služby, zejména náklady na pojištění, náklady spojené se zřízením jistoty na vrácení peněžitých dávek, náklady na získání informací týkajících se poskytování peněžité dávky, pokud jsou tyto náklady nezbytné pro uzavření dohod uvedených v bodě 1,
- 4) odměna osoby, která zastupovala osobu poskytující peněžité dávky při uzavření dohod uvedených v bodě 1 nebo prostřednictvím níž poskytovatel uzavřel nebo poskytla tyto dohody, přímo hrazené osobou, které byla služba poskytnuta

— s výjimkou notářských a veřejnoprávních poplatků, které jsou strany smluv uvedených v bodě 1 povinny platit v souvislosti s uzavřením těchto smluv.“.

Článek 4. Zákon ze dne 29. srpna 1997 o bankovníctví (Sbírka zákonů z roku 2022, bod 2324) se mění takto:

1) v článku 48k se odstavec 2 nahrazuje tímto:

„2. Na pobočky úvěrových institucí se použijí články 1 až 7, články 9 až 11, čl. 40a odst. 1, články 49 až 70, články 73 až 78b, články 80 až 95, články 101–112, článek 112c, článek 112d, článek 124, článek 124a, čl. 133 odst. 3, článek 137, článek 138, čl. 139 odst. 1 body 2 a 3, článek 141 a čl. 171 odst. 4 až 7.“;

2) Za článek 78a se vkládá nový článek 78b, který zní:

„Článek 78b. Ustanovení článků 720²–720⁵ občanského zákoníku se nevztahuje na úvěrovou smlouvu a peněžní úvěr poskytnutý bankou.“;

³⁾ Změny konsolidovaného znění uvedeného zákona byly vyhlášeny ve Sbírce zákonů z roku 2021, body 1981, 2052, 2262, 2270, 2289, 2328 a 2459; a z roku 2022, body 1, 366, 480, 807, 830, 974, 1098, 1301, 1371, 1692, 1855, 1967, 2127, 2140 a 2180.

- 3) V čl. 105 odst. 4 bodě 5 se tečka nahrazuje středníkem a doplňuje se nový bod 6, který zní:

„6) vnitrostátním platebním institucím, malým platebním institucím, vnitrostátním institucím elektronických peněz, platebním institucím v EU nebo institucím elektronických peněz v EU ve smyslu zákona ze dne 19. srpna 2011 o platebních službách, které poskytují platební úvěr uvedený v čl. 74 odst. 3 tohoto zákona – informace představující bankovní tajemství v rozsahu nezbytném pro posouzení úvěruschopnosti spotřebitele podle článku 9 zákona ze dne 12. května 2011 o spotřebitelském úvěru.“.

Článek 5. Zákon ze dne 21. července 2006 o dohledu nad finančním trhem (Sbírka zákonů 2022, body 660, 872, 1488, 1692 a 2185) se mění takto:

- 1) V čl. 1 odst. 2 bodě 12 se tečka nahrazuje středníkem a doplňuje se nový bod 13, který zní:

„13) dohled nad úvěrovými institucemi v souladu s ustanoveními zákona ze dne 12. května 2011 o spotřebitelském úvěru (Sbírka zákonů z roku 2022, body 246 a 2339).“;

- 2) v čl. 6b odst. 1 první větě se slova „nebo článků 150 a 151 zákona ze dne 19. srpna 2011 o platebních službách“ nahrazují slovy „, 150 a 151 zákona ze dne 19. srpna 2011 o platebních službách nebo článků 59h a 59i zákona ze dne 12. května 2011 o spotřebitelském úvěru.“.

Článek 6. V zákoně ze dne 5. listopadu 2009 o družstevních záložnách (Sbírka zákonů z roku 2022, body 924, 1358, 1488 a 1933) se v článku 36 odstavce 1a a 2 nahrazují tímto:

„1a. Ustanovení čl. 75c odst. 1 až 5 a článku 78b zákona ze dne 29. srpna 1997 o bankovníctví se použijí na úvěrové smlouvy uzavřené družstevními záložnami.

2. Články 69, 70, 74 až 78 a 78b zákona ze dne 29. srpna 1997 o bankovníctví se použijí na úvěrové smlouvy uzavřené družstevními záložnami.“.

Článek 7. Zákon ze dne 12. května 2011 o spotřebitelském úvěru (Sbírka zákonů z roku 2022, bod 246) se mění takto:

- 1) v článku 5:

- a) v bodě 2 písm. c) se tečka nahrazuje středníkem a doplňuje se nové písmeno d), které zní:

„d) vnitrostátní platební instituce, malá platební instituce, vnitrostátní instituce elektronických peněz, platební instituce v EU nebo instituce elektronických peněz v EU ve smyslu zákona ze dne 19. srpna 2011 o platebních službách (Sbírka zákonů z roku 2021, body 1907, 1814 a 2140 a z roku 2022, bod 1488) v rozsahu, v jakém poskytuje platební úvěr podle čl. 74 odst. 3 uvedeného zákona;“

- b) za bod 3 se vkládá nový bod 3a, který zní:

„3a) spřízněná strana – spřízněná strana ve smyslu nařízení Komise (ES) č. 1126/2008 ze dne 3. listopadu 2008, kterým se přijímají některé mezinárodní účetní standardy v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002 (Úř. věst. L 320, 29.11.2008, s. 1, ve znění pozdějších předpisů⁴⁾);“;

⁴⁾ Změny tohoto nařízení byly vyhlášeny v Úř. věst. L 338, 17.12.2008, s. 10, 17, 21 a 25, Úř. věst. L 339, 18.12.2008, s. 3, Úř. věst. L 17, 22.1.2009, s. 23, Úř. věst. L 21, 24.1.2009, s. 10 a 16, Úř. věst. L 80, 26.3.2009, s. 5, Úř. věst. L 139, 5.6.2009, s. 6, Úř. věst. L 149, 12.6.2009, s. 6 a 22, Úř. věst. L 191, 23.7.2009, s. 5, Úř. věst. L 239, 10.9.2009, s. 48, Úř. věst. L 244, 16.9.2009, s. 6, Úř. věst. L 311, 26.11.2009, s. 6, Úř. věst. L 312, 27.11.2009, s. 8, Úř. věst. L 314, 1.12.2009, s. 15, 21 a 43, Úř. věst. L 347, 24.12.2009, s. 23, Úř. věst. L 77, 24.3.2010, s. 33 a 42, Úř. věst. L 157, 24.6.2010, s. 3, Úř. věst. L 166, 1.7.2010, s. 6, Úř. věst. L 186, 20.7.2010, s. 1 a 10, Úř. věst. L 193, 24.7.2010, s. 1, Úř. věst. L 46, 19.2.2011, s. 1, Úř. věst. L 305, 23.11.2011, s. 16, Úř. věst. L 146, 6.6.2012, s. 1, Úř. věst. L 360, 29.12.2012, s. 1, 78 a 145, Úř. věst. L 61, 5.3.2013, s. 6, Úř. věst. L 90, 28.3.2013, s. 78, Úř. věst. L 95, 5.4.2013, s. 9, Úř. věst. L 312, 21.11.2013, s. 1, Úř. věst. L 346, 20.12.2013, s. 38 a 42, Úř. věst. L 175, 14.6.2014, s. 9, Úř. věst. L 365, 19.12.2014, s. 120, Úř. věst. L 5, 9.1.2015, s. 1 a 11, Úř. věst. L 306, 24.11.2015, s. 7, Úř. věst. L 307, 25.11.2015, s. 11, Úř. věst. L 317, 3.12.2015, s. 19, Úř. věst. L 330, 16.12.2015, s. 20, Úř. věst. L 333, 19.12.2015, s. 97, Úř. věst. L 336, 23.12.2015, s. 49, Úř. věst. L 257, 23.9.2016, s. 1, Úř. věst. L 295, 29.10.2016, s. 19, Úř. věst. L 323, 29.11.2016, s. 1, Úř. věst. L 291, 9.11.2017, s. 1, 63, 72, 84 a 89, Úř. věst. L 34, 8.2.2018, s. 1, Úř. věst. L 55, 27.2.2018, s. 21, Úř. věst. L 72, 15.3.2018, s. 13, Úř. věst. L 82, 26.3.2018, s. 3, Úř. věst. L 87, 3.4.2018, s. 3, Úř. věst. L 265, 24.10.2018, s. 3, Úř. věst. L 39, 11.2.2019, s. 1, Úř. věst. L 72, 14.3.2019, s. 6, Úř. věst. L 73, 15.3.2019, s. 93, Úř. věst. L 316, 6.12.2019, s. 10, Úř. věst. L 318, 10.12.2019, s. 74, Úř. věst. L 12, 16.1.2020, s. 5, Úř. věst. L 127, 22.4.2020, s. 13, Úř. věst. L 331, 12.10.2020, s. 20, Úř. věst. L 425, 16.12.2020, s. 10, Úř. věst. L 11, 14.1.2021, s. 7, Úř. věst. L 234, 2.7.2021, s. 90, a Úř. věst. L 305, 31.8.2021, s. 17.

2) Za článek 9 se vkládá nový článek 9a, který zní:

1. Článek 9a. 1. Úvěrová instituce podmiňuje poskytnutí spotřebitelského úvěru kladným posouzením úvěruschopnosti dlužníka.

2. Úvěruschopnost se posuzuje na základě analýzy údajů zpřístupněných důvěryhodnými poskytovateli, kteří shromažďují a zpracovávají údaje nezbytné pro takové posouzení, zejména prostřednictvím:

- 1) instituce uvedené v čl. 105 odst. 4 zákona o bankovníctví ze dne 29. srpna 1997, nebo
- 2) obchodní informační kanceláře uvedené v zákoně ze dne 9. dubna 2010 o poskytování obchodních informací a výměně ekonomických údajů.

3. Pokud analýza údajů uvedených v odstavci 2 neumožňuje posoudit úvěruschopnost a úvěrová instituce nemá k dispozici žádné jiné spolehlivé údaje, na jejichž základě by mohla toto posouzení provést, získá se od spotřebitele za účelem provedení tohoto posouzení prohlášení o příjmech spotřebitele a trvalých výdajích domácnosti spolu s dokumenty potvrzujícími příjem spotřebitele. Prohlášení spolu s doklady uvedenými v první větě se získá od spotřebitele v každém případě, kdy celková částka úvěru překročí dvojnásobek minimální mzdy stanovené na základě zákona ze dne 10. října 2002 o minimální mzdě (Sbírka zákonů z roku 2020, bod 2207).

4. Prohlášení spotřebitele získané podle odstavce 3 se připojí ke smlouvě o spotřebitelském úvěru. Údaje získané úvěrovou institucí, které jsou základem pro posouzení úvěruschopnosti spotřebitele, uchovává úvěrová instituce po dobu tří let ode dne ukončení právního vztahu odůvodňujícího jejich nabytí. Povinnost prokázat, že úvěrová instituce posoudila úvěruschopnost způsobem, který je v souladu s požadavky odstavce 2, přísluší úvěrové instituci nebo jejímu právnímu nástupci.

5. Pokud úvěrová instituce poskytla spotřebitelský úvěr v rozporu s ustanoveními odstavců 1 a 2 nebo pokud z prohlášení a informací spotřebitele získaných úvěrovou institucí vyplývá, že ke dni uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru byl spotřebitel v prodlení s jiným hotovostním závazkem po dobu delší než 6 měsíců a že spotřebitelský úvěr nebyl použit k splacení těchto nedoplatků:

- 1) prodej pohledávek podle smlouvy převodem nebo jiným způsobem je neplatný;
- 2) vymáhání pohledávky je přípustné až po dni úplného vrácení dřívějšího závazku, jeho uplynutí nebo poté, co soud s konečnou platností shledá, že tato povinnost neexistuje – aniž by zákaz vyřizovat pohledávku a její vymáhání pozastavil promlčecí lhůtu, přičemž úrokové nebo jiné než úrokové náklady úvěru, jakož i jiné poplatky související s pohledávkou nelze přičíst za období, během něhož nelze pohledávku prodat nebo vymáhat.

6. Okolnosti uvedené v odst. 5 bodu 2 přezkoumá soud v návaznosti na tvrzení spotřebitele.

7. Ustanovení odstavců 3 a 5 se nepoužijí, pokud celková výše jiných než úrokových nákladů úvěru a úroků stanovených ve smlouvě je nižší než polovina součtu maximální výše jiných než úrokových nákladů úvěru podle článku 36a odst. 1 a maximálních úroků uvedených v článku 359 § 21 zákona ze dne 23. dubna 1964 – občanský zákoník.

8. Úvěrová instituce, která poskytla spotřebitelský úvěr, neprodleně poskytne informace o poskytnutí úvěru institucím uvedeným v čl. 105 odst. 4 zákona ze dne 29. srpna 1997 o bankovníctví. Informace o nedoplatcích úvěru se sdělují těmto institucím nebo obchodní informační kancelářím uvedené v zákoně ze dne 9. dubna 2010 o poskytování obchodních informací a výměně ekonomických údajů. Za poskytování informací se neúčtují žádné poplatky.“;

3) v čl. 30 odst. 1 se za bod 10 vkládá nový bod 10a, který zní:

„10a) číslo platebního bankovního účtu pro splacení úvěru, pokud smlouva stanoví, že spotřebitel sám hradí splátky;“;

4) v článku 36a:

a) má odstavec 1 následující znění:

„1. Maximální jiné než úrokové náklady úvěru u úvěrů s dobou splácení nejméně 30 dnů se vypočítají podle tohoto vzorce:

$$MPKK = (K \times 10 \%) + (K \times n/R \times 10 \%)$$

pokud se jednotlivými symboly rozumí:

MPKK – maximální výše neúročených nákladů úvěru,

K – celková výše úvěru,

n – doba splácení vyjádřená ve dnech,

R – počet dní v roce.“;

- b) za odstavec 1 se vkládá nový odstavec 1a, který zní:

‘1a. Maximální jiné než úrokové náklady úvěru u úvěrů s dobou splatnosti kratší než 30 dnů se vypočítají podle tohoto vzorce:

$$MPKK = K \times 5 \%$$

pokud se jednotlivými symboly rozumí:

MPKK – maximální výše neúročených nákladů úvěru,

K – celková výše úvěru.“,

- c) odstavce 2 a 3 se doplňují tímto zněním:

„2. Jiné než úrokové náklady úvěru nesmí překročit 45 % celkové částky úvěru.

3. Jiné než úrokové náklady úvěru vyplývající ze smlouvy o spotřebitelském úvěru nejsou splatné v části, která přesahuje maximální částku jiných než úrokových nákladů na půjčku vypočtenou způsobem uvedeným v odstavcích 1 a 2.“,

- d) se doplňuje nový odstavec 4, který zní:

„4. Ustanovení článků 720²–720⁵ občanského zákoníku se nevztahují na smlouvu o peněžním úvěru uzavřenou úvěrovou institucí na základě ustanovení tohoto zákona.“;

- 5) v článku 36c se úvod k výčtu nahrazuje tímto:

„Pokud věřitel nebo subjekt, který je k němu přidružen, poskytl další úvěry spotřebiteli, který úvěr v plné výši nesplatil do 120 dnů ode dne vyplacení první půjčky:“;

- 6) Článek 59a se mění takto:

- a) odstavce 1 a 2 zní:

„1. Úvěrová instituce může působit pouze ve formě akciové společnosti nebo společnosti s ručením omezeným, ve které byla zřízena dozorčí rada.

2. Minimální základní kapitál úvěrové instituce činí 1 000 000 PLN.“,

- b) odstavec 4 se nahrazuje tímto:

„4. Členem správní rady, dozorčí rady nebo zmocněnce úvěrové instituce může být pouze osoba, která nebyla právně odsouzena za trestný čin proti věrohodnosti dokumentů, majetku, obchodu s penězi a cennými papíry, obchodování s cennými papíry nebo daňové trestné činnosti.“,

- c) c) v odst. 5 bodě 1 se slova „členů správní rady, dozorčí rady a výboru pro audit“ nahrazují slovy „členů správní rady a dozorčí rady“;

- 7) v článku 59ac se odstavec 3 nahrazuje tímto:

„3. K žádosti uvedené v odstavci 1 se připojí potvrzení z Národního rejstříku trestů potvrzující, že člen správní rady, dozorčí rady nebo zmocněnce úvěrové instituce nemá záznam v rejstříku trestů ve vztahu k trestným činům uvedeným v čl. 59a odst. 4, a dokumenty prokazující splnění podmínek uvedených v čl. 59a odst. 1 a 2 subjektem žádajícím o zápis do rejstříku úvěrových institucí.“;

- 8) v čl. 59ae bodě 2 se v písmenu d) tečka nahrazuje středníkem a doplňuje se nový bod 3, který zní:

„3) poznámku o výmazu z rejstříku.“;

- 9) v článku 59ag se odstavec 2 nahrazuje tímto:

„2. Polský orgán finančního dohledu neprodleně vymaže záznam z rejstříku úvěrových institucí, který se týká subjektu, který již nesplňuje podmínky uvedené v článku 59a nebo který byl vymazán z obchodního rejstříku v národním soudním rejstříku.“;

- 10) za článek 59c se vkládají nové články 59ca až 59cc, které znějí:

„Článek 59ca. 1. Finanční prostředky přidělené na poskytnutí spotřebitelského úvěru úvěrovými institucemi nelze odvodit z činnosti shromažďování finančních prostředků jiných fyzických osob, právnických osob nebo organizačních jednotek bez právní subjektivity, včetně vydávání dluhopisů nebo jiných dluhových nástrojů a nedokumentovaných zdrojů.

2. Finanční prostředky přidělené na poskytování spotřebitelských úvěrů úvěrovými institucemi mohou pocházet buď z bankovního úvěru, nebo z úvěrů od spřízněných stran, za předpokladu, že spřízněné strany poskytující takové úvěry nezískávají prostředky způsobem uvedeným v odstavci 1.

Článek 59cb. 1. Úvěrová instituce v souvislosti se spotřebitelskými úvěry poskytovanými jednáním nebo opomenutím svých zaměstnanců, zprostředkovatelů půjček, jejichž prostřednictvím poskytuje spotřebitelské úvěry, nebo jiných podniků, které vykonávají činnosti související s poskytováním spotřebitelských úvěrů jejím jménem, nese odpovědnost vůči dlužníkům, pokud jde o její činnosti, včetně jednání, která souvisejí s požadavkem, aby dlužník zaplatil úroky nebo jiné než úrokové náklady úvěru ve vyšší než maximální výši, nebo s uzavřením smlouvy, která dlužníka vůči úvěrové instituci v tomto smyslu zavazuje.

2. Odpovědnost uvedenou v odstavci 1 nelze vyloučit ani omezit.

Článek 59cc. Důkazní břemeno, že úvěrová instituce řádně splnila své zákonné povinnosti vůči spotřebitelům, zůstává v této instituci.“;

11) v článku 59d:

a) odstavec 1 se nahrazuje tímto:

„1. Subjekt se sídlem v zemi, která je členem Evropské unie, kromě Polské republiky, Švýcarské konfederace nebo členského státu Evropské dohody o volném obchodu (ESVO) – smluvní strany Dohody o Evropském hospodářském prostoru, může v souladu s pravidly stanovenými v aktu vykonávat činnost na území Polské republiky v oblasti poskytování spotřebitelských úvěrů, pokud splňuje podmínky uvedené v čl. 59a odst. 2 až 4.“,

b) za odstavec 1 se vkládají nové odstavce 1a a 1b, které znějí:

„1a. Subjekt uvedený v odstavci 1 oznámí polskému orgánu finančního dohledu úmysl vykonávat činnost spočívající v poskytování spotřebitelských úvěrů na území Polské republiky nejpozději dva měsíce před zahájením této činnosti.

1b. V oznámení uvedeném v odstavci 2 subjekt uvedený v odstavci 1 určí příslušné státní orgány dohledu uvedené v odstavci 1 určené k dohledu nad tímto subjektem, pokud jde o podnikání v oblasti poskytování spotřebitelských úvěrů, nebo informuje, že právní předpisy státu uvedeného v odstavci 1 nestanoví určení těchto orgánů.“;

12) v článku 59de se odstavec 2 nahrazuje tímto:

„2. Polský orgán finančního dohledu neprodleně vymaže záznam z rejstříku, který se týká subjektu, který již nesplňuje podmínky uvedené v čl. 59da odst. 2 nebo který byl vymazán z obchodního rejstříku v národním soudním rejstříku nebo z Centrálního registru ekonomických činností a informací (CEIDG).“;

13) za kapitolu 5aa se vkládá nová kapitola 5ab, která zní:

„Kapitola 5ab

Dohled nad operacemi úvěrových institucí

Článek 59df. 1. Na činnosti úvěrových institucí v oblasti poskytování spotřebitelských úvěrů dohlíží polský orgán finančního dohledu.

2. Účelem dohledu nad činností úvěrových institucí je kontrolovat a prosazovat soulad těchto činností se zákonem.

Článek 59dg. 1. Úvěrová instituce poskytne polskému orgánu finančního dohledu čtvrtletní a výroční zprávy o činnosti týkající se spotřebitelských úvěrů, včetně informací o:

- 1) poskytnuté spotřebitelské úvěry, včetně jejich počtu, s přihlédnutím k počtu úvěrů uvedených v článku 36b, hodnotě, načasování a měnové struktuře a zpoždění při splácení;
- 2) uzavřené smlouvy o spotřebitelském úvěru, včetně jejich počtu, typů a statusu;
- 3) počet zákazníků, kterým byl spotřebitelský úvěr poskytnut, s přihlédnutím k počtu zákazníků, kterým byl úvěr podle článku 36b poskytnut;
- 4) celkové příjmy získané z poskytování spotřebitelských úvěrů s oddělenými příjmy získanými v poměru k jiným než úrokovým nákladům úvěru;
- 5) rozvahu s uvedením zdrojů financování činností spotřebitelských úvěrů;
- 6) osoby uvedené v čl. 59a odst. 4 spolu s informacemi o jejich souladu s požadavky stanovenými v tomto ustanovení.

2. Zprávy uvedené v odstavci 1 se poskytují polskému orgánu finančního dohledu v elektronické podobě pouze za použití formulářů pro podávání zpráv a komunikačních kanálů poskytnutých polským orgánem finančního dohledu.

3. Ministr finančních institucí stanoví prostřednictvím nařízení podrobný rozsah a lhůty pro předkládání informací uvedených v odstavci 1 a šablony pro podávání zpráv s cílem zajistit, aby měl polský orgán finančního dohledu přístup k údajům nezbytným pro účinný dohled nad operacemi úvěrových institucí.

Článek 59dh. 1. V rámci svého dohledu může polský orgán finančního dohledu:

- 1) požádat úvěrovou instituci o poskytnutí nebo pravidelné poskytování informací, dokumentů nebo údajů nezbytných pro účely uvedené v čl. 59df odst. 2, kromě informací uvedených v čl. 59dg odst. 1;
- 2) vydávat doporučení úvěrové instituci s cílem zajistit, aby operace související s poskytováním spotřebitelských úvěrů byly v souladu se zákonem.

2. Opatřeními prováděnými v rámci dohledu nejsou dotčeny smlouvy uzavřené úvěrovými institucemi podle zákona.

Článek 59di. 1. Zjistí-li se, že úvěrová instituce nesplní povinnost poskytovat informace uvedenou v čl. 59dg odst. 1 nebo čl. 59dh odst. 1 odst. 1, nebo ji nesplní ve stanovené lhůtě nebo nesplní doporučení uvedená v čl. 59dh odst. 1 bodě 2, a zjistí-li se, že činnosti úvěrové instituce, včetně činností prováděných za účasti úvěrového zprostředkovatele, jsou vykonávány v rozporu se zákonem nebo v rozporu s podmínkami stanovenými zákonem, je polský orgán finančního dohledu oprávněn:

- 1) uložit členovi správní rady úvěrové instituce přímo odpovědnému za zjištěné nesrovnalosti peněžitou správní pokutu až do výše 150 000 PLN;
- 2) uložit úvěrové instituci správní pokutu až do výše 15 000 000 PLN;
- 3) požádat příslušný orgán úvěrové instituce o propuštění člena správní rady uvedeného v bodě 1;
- 4) pozastaví člena správní rady uvedeného v bodě 1 do doby, než bude přijato rozhodnutí o žádosti uvedené v bodě 3; pozastavení spočívá ve vyloučení z rozhodování, pokud jde o vlastnická práva a povinnosti tohoto subjektu;
- 5) vyškrtnout úvěrovou instituci z rejstříku úvěrových institucí, a pokud je současně zapsána do rejstříku zprostředkovatelů úvěrů, rovněž z tohoto rejstříku.

2. Sankce uvedené v odstavci 1 se uplatňují správním rozhodnutím.

3. Správní rozhodnutí ve věcech uvedených v odst. 1 bodech 3 až 5 jsou okamžitě vykonatelná.

4. Správní pokuta uvedená v odst. 1 bodě 1 může být rovněž uložena po skončení funkce osoby jako člena správní rady, pokud k porušení došlo v průběhu výkonu této funkce.

5. Správní pokutu uvedenou v odst. 1 bodě 2 lze uložit i v případě, že byl subjekt vyškrtnut z rejstříku úvěrových institucí.

6. Na správní pokuty uvedené v odst. 1 bodech 1 a 2 se použijí ustanovení oddílu IVa zákona ze dne 14. června 1960 – správní řád (Sbírka zákonů z roku 2022, body 2000 a 2185).

7. Polský orgán finančního dohledu oznámí informace o uplatnění sankcí uvedených v odstavci 1, ledaže by zveřejnění těchto informací nepřiměřeně poškodilo právní zájem dotčených stran. Jméno osoby, které byla uložena pokuta uvedená v odst. 1 bodu 1 nebo 4, se zveřejní, jakmile je rozhodnutí ve věci pravomocné.

8. Informace uvedené v odstavci 7 jsou k dispozici na internetových stránkách polského orgánu finančního dohledu po dobu 5 let ode dne jejich sdílení s výjimkou toho, že informace týkající se jména osoby, které byla sankce uložena, jsou na těchto internetových stránkách dostupné po dobu jednoho roku.

Článek 59dj. 1. Informace získané nebo vytvořené v souvislosti s výkonem dohledu, jejichž poskytnutí, zveřejnění nebo potvrzení by mohlo ohrozit právně chráněné zájmy subjektů jichž se tyto informace přímo nebo nepřímo týkají, nebo ztížit výkon dohledu nad úvěrovými institucemi, představují profesní tajemství chráněné v souladu s článkem 16 zákona ze dne 21. července 2006 o dohledu nad finančním trhem (Sbírka zákonů z roku 2022, body 660, 872, 1488, 1692, 2185 a 2339).

2. Povinnost chránit tajemství uvedenou v odstavci 1 se nevztahuje na:

- 1) poskytování informací nezbytných k dosažení cíle uvedeného v čl. 59df odst. 2;
- 2) poskytování informací v situacích uvedených v článku 59dk;
- 3) podání oznámení o podezření z trestného činu;
- 4) poskytování informací osobě, orgánu nebo jinému subjektu podle zvláštních ustanovení.

3. V případě informací chráněných podle zvláštních ustanovení nesmí poskytnutí a předávání informací uvedených v odstavci 1 polským orgánem finančního dohledu porušovat zásady ochrany stanovené v těchto ustanoveních.

Článek 59dk. 1. Polský orgán finančního dohledu může poskytnout informace získané nebo vytvořené v souvislosti s plněním úkolů vyplývajících ze zákona:

- 1) příslušným dozorovým úřadům v případech uvedených v článku 59dm;
- 2) orgánům a institucím Evropské unie, které jsou příslušné v záležitostech týkajících se spotřebitelských úvěrů a dohledu nad subjekty vykonávajícími tyto činnosti.

2. Informace uvedené v odstavci 1 se poskytují, pokud:

- 1) poskytnuté informace se použijí pouze pro účely úkolů vykonávaných těmito orgány, které se týkají poskytování spotřebitelských úvěrů nebo dohledu nad subjekty vykonávajícími tyto činnosti;
- 2) je zaručeno, že poskytnutí získaných informací mimo tyto subjekty bude možné pouze po předchozím souhlasu polského orgánu finančního dohledu;
- 3) tím není dotčena ochrana informací vyplývajících ze zvláštních ustanovení.

Článek 59dl. 1. Je-li zjištěno, že subjekt uvedený v čl. 59d odst. 1 při výkonu činností v Polské republice v oblasti poskytování spotřebitelských úvěrů porušuje ustanovení zákona nebo vykonává tuto činnost v rozporu s podmínkami stanovenými v zákoně, může polský orgán finančního dohledu:

- 1) písemně požádat subjekt, aby dodržoval ustanovení polského práva a stanovil lhůtu pro nápravu zjištěných nesrovnalostí;
- 2) zakázat provoz subjektu na území Polské republiky v rozsahu poskytování spotřebitelských úvěrů.

2. Sankce uvedená v odst. 1 bodu 2 se uplatní správním rozhodnutím. Toto rozhodnutí je okamžitě vykonatelné. Rozhodnutí oznámí polský orgán finančního dohledu.

Článek 59dm. 1. S cílem zajistit, aby činnosti subjektu uvedeného v čl. 59d odst. 1 byly v souladu s ustanoveními zákona a aby vůči tomuto subjektu byly prováděny činnosti uvedené v čl. 59d odst. 1, může polský orgán finančního dohledu spolupracovat s příslušnými orgány dohledu států podle čl. 59d odst. 1, pokud byly tyto orgány určeny.

2. Polský orgán finančního dohledu může spolupracovat s příslušnými orgány dohledu států uvedenými v čl. 59d odst. 1, pokud byly tyto orgány určeny, pokud jde o činnosti úvěrových institucí na jejich území.

3. V rámci spolupráce uvedené v odstavcích 1 a 2 může polský orgán finančního dohledu na žádost nebo z vlastního podnětu sdělovat příslušným orgánům dohledu informace získané při plnění úkolů podle aktu, které jsou nezbytné k dosažení cílů této spolupráce.

Článek 59dn. Polský orgán finančního dohledu a osoby vykonávající dohled nenesou odpovědnost za škodu způsobenou zákonným jednáním nebo opomenutím, které souvisí s dohledem vykonávaným polským orgánem finančního dohledu.

Článek 59do. 1. Úvěrové instituce jsou povinny každoročně přispívat na náklady na dohled ve výši nepřesahující 0,5 % součtu jejich příjmů z činnosti poskytování spotřebitelských úvěrů za předchozí účetní období, nejméně však ve výši ekvivalentu 5 000 EUR v PLN, vypočteného podle průměrného směnného kurzu EUR vyhlášeného Polskou národní bankou v poslední pracovní den roku předcházejícího kalendářnímu roku, v němž povinnost vznikla.

2. Úvěrové instituce poskytnou polskému orgánu finančního dohledu prohlášení o provedení platby na pokrytí nákladů dohledu. Použije se čl. 59dg odst. 2.

3. Předseda vlády prostřednictvím nařízení stanoví:

- 1) lhůty pro platbu, výši a způsob výpočtu plateb uvedených v odstavci 1,
- 2) způsob a lhůty pro vypořádání plateb uvedených v odstavci 1,
- 3) prohlášení o vzorku pro provedení platby na pokrytí nákladů na dohled

– přičemž zohlední, aby výše příspěvků na pokrytí nákladů na dohled významně nezvyšovala provozní náklady subjektů, které jsou povinny tyto příspěvky platit, potřebu zajistit účinnost dohledu a možnost předkládat prohlášení o úhradě nákladů na dohled ve formě elektronického dokumentu ve smyslu čl. 3 bodu 2 zákona ze dne 17. února 2005 o informatizaci činností subjektů s veřejným posláním.

Článek 59dp. 1. Úvěrová instituce, která nesplnila povinnost uvedenou v čl. 59dg odst. 1 bodě 4, zaplatí polskému orgánu finančního dohledu sankční poplatek v PLN ve výši odpovídající 5 000 EUR. Zaplacení penále není osvobozeno od povinnosti uvedené v čl. 59dg odst. 1 bodu 4.

2. Ekvivalent částky uvedené v odstavci 1 v PLN vyjádřený v EUR se přepočte pomocí průměrného směnného kurzu eura oznámeného Polskou národní bankou v poslední pracovní den roku předcházejícího kalendářnímu roku, v němž závazek vznikl.

3. Pokud polský orgán finančního dohledu zjistí, že úvěrová instituce nesplnila povinnost uvedenou v čl. 59dg odst. 1 bodě 4, požádá polský orgán finančního dohledu instituci o zaplacení sankčního poplatku uvedeného v odstavci 1 do 30 dnů a vyzve k okamžitému splnění povinnosti uvedené v čl. 59dg odst. 1 bodě 4 a poskytne informace o obsahu odstavce 1 druhé věty.

4. Sankční poplatek uvedený v odstavci 1 podléhá výkonu podle ustanovení zákona ze dne 17. června 1966 o výkonu správních rozhodnutí (Sbírka zákonů z roku 2022, body 479, 1301, 1692, 1967, 2127 a 2180).

5. Pokud nesplnění povinnosti uvedené v čl. 59dg odst. 1 bodu 4 znamená uložení sankce uvedené v čl. 59di odst. 1 bodu 2 úvěrové instituci, zohlední se při stanovení výše penále výše zaplaceného sankčního poplatku podle odstavce 1.“;

14) Za článek 59i se vkládá nový článek 59j, který zní:

„Článek 59j. 1. Každý, kdo je odpovědný za poskytování informací polskému orgánu finančního dohledu v úvěrové instituci, poskytne věcně nesprávné informace nebo jinak uvede úřad v omyl, bude potrestán pokutou až do výše 1 000 000 PLN nebo odnětím svobody až na 2 roky nebo obojí.

2. Jedná-li pachatel neúmyslně, může mu být uložena pokuta až do výše 500 000 PLN nebo odnětí svobody až do jednoho roku nebo obojí.“.

Článek 8. Článek 3 zákona ze dne 23. října 2014 o reverzních hypotečních úvěrech (Sbírka zákonů z roku 2022, bod 158) se nahrazuje tímto:

„Článek 3. Ve věcech týkajících se reverzního hypotečního úvěru se nepoužijí čl. 69 odst. 1 a 2, článek 70, články 74–75a, 76a, 77, 78 a 78a zákona ze dne 29. srpna 1997 o bankovníctví a článek 387¹ zákona ze dne 23. dubna 1964 – občanský zákoník (Sbírka zákonů z roku 2022, body 1360, 2337 a 2339).“.

Článek 9. V zákoně ze dne 23. března 2017 o hypotékách a dohledu nad zprostředkovateli hypoték (Sbírka zákonů z roku 2022, bod 2245) se článek 63 mění takto:

1) v odst. 3 bodě 2 písm. e) se tečka nahrazuje středníkem a doplňuje se nový bod 3, který zní:

„3) poznámku o výmazu z rejstříku zprostředkovatelů úvěrů.“;

2) v odst. 4 bodu 3 se tečka nahrazuje středníkem a doplňuje se nový bod 4, který zní:

„4) poznámku o výmazu z rejstříku zprostředkovatelů úvěrů.“.

Článek 10. 1. Ustanovení zákonů pozměněných články 1, 4, 6 a čl. 7 body 3 až 7, ve znění tohoto zákona, se nevztahují na smlouvy uzavřené přede dnem nabytí účinnosti těchto ustanovení.

2. V řízení o připojení doložky vykonatelnosti k notářské listině, v jejímž rámci dlužník svolil, aby byla zahájena exekuce, a která byla vypracována přede dnem nabytí účinnosti článku 2 tohoto zákona, se použije článek 777 zákona pozměněného v článku 2 v dosavadním znění.

Článek 11. Úvěrová instituce, která vykonává činnost spočívající v poskytování spotřebitelských úvěrů před 1. lednem 2024, provede první platbu uvedenou v čl. 59do odst. 1 zákona pozměněného článkem 7 v roce 2024 ve lhůtě a způsobem stanoveným v předpisech vydaných na základě čl. 59do odst. 3 zákona pozměněného článkem 7.

Článek 12. 1. Úvěrové instituce zapsané do rejstříku uvedeného v čl. 59aa odst. 1 zákona pozměněného článkem 7 přede dnem nabytí účinnosti ustanovení čl. 7 bodů 6, 7, 10 a 11 tohoto zákona, které ke dni nabytí účinnosti těchto ustanovení nesplňují požadavky stanovené v těchto ustanoveních, může nadále působit v oblasti poskytování spotřebitelských úvěrů bez splnění těchto požadavků do 31. prosince 2023.

2. Úvěrové instituce uvedené v odstavci 1 do 30. listopadu 2023 informují polský orgán finančního dohledu o opatřeních přijatých za účelem splnění požadavků uvedených v čl. 59a odst. 1 a 2 zákona pozměněného článkem 7, ve znění tohoto zákona.

3. Úvěrové instituce, které ke dni 1. ledna 2024 nesplňují požadavky uvedené v čl. 59a odst. 1 a 2 zákona pozměněného článkem 7, ve znění tohoto zákona, se k uvedenému dni vymažou z rejstříku uvedeného v čl. 59aa odst. 1 zákona pozměněného článkem 7, ve znění tohoto zákona.

4. Řízení o zápisu do rejstříku podle čl. 59aa odst. 1 zákona pozměněného článkem 7, které bylo zahájeno, avšak nikoli dokončeno přede dnem nabytí účinnosti čl. 7 bodů 6, 7, 10 a 11 tohoto zákona, se zruší, pokud žadatel ke dni nabytí účinnosti těchto ustanovení nesplňuje požadavky stanovené v tomto zákoně.

Článek 13. Nabytím účinnosti tohoto zákona nevzniká povinnost předčasně splatit vydané dluhopisy nebo předčasně splatit financování získané použitím jiných dluhových nástrojů, pokud vznik takových závazků není povolen podle čl. 59ca odst. 1 zákona pozměněného článkem 7 tohoto zákona.

Článek 14. Zákon nabývá účinnosti 6 měsíců ode dne vyhlášení, s výjimkou:

- 1) článků 1, 2, 4, 6 a čl. 7 bodů 1, 3 až 7, 10 a 11, které nabývají účinnosti 30 dnů ode dne vyhlášení;
- 2) čl. 7 bodu 13, který nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2024.

Prezident Polské republiky: *A. Duda*